

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בגיאוגרפיה
של א"י

מועד קיץ תשע"ז 2017

סמל שאלון 057102 – נתי"ב

הפתרון נכתב על ידי

אמנון אפשטיין ואהוד אלדר

מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

המורים שפתרו את הבחינה מחכים לכם פה

www.ankori.co.il/ask

נתי"ב – ניתוח תופעות יסוד במרחב

שאלון 057102

שאלה מספר 1 – נהר הגנגס

- א. יחידות הנוף בהן זורם הנהר וגובהן :
- אזור הררי גבוה המהווה חלק מהרי ההימליה שמתנשאים לגובה של כ 7000 מטר.
  - רמה שטוחה שגובהה 500-1000 מטר, אזור ניו דלהי.
  - רמה נמוכה, שפלה, בגובה 100-200 מטר. אזור אוטר פרדש.
  - מישור בגובה 0-100 מטר. אזור השפך, לקראת מפרץ בנגל, דלתא רחבה.
- ב. שימושי קרקע :
- גידולי אורז – נמצא באזור המישורי בו נוח לגדל.
  - יערות – באזור הרמה, עקב אקלים קר ומתאים יותר.
- ג. גלישות קרקע – תנועת קרקע שדומה לתנועת נוזל ובה כמויות גדולות של אדמה/בוץ נעות במורד המדרון וגורמת תוך כדי תנועתה לנזק עצום לנפש ורכוש.
- גלישות קרקע מתרחשות באזור עקב כמויות המשקעים הרבות בו ועקב כמויות המים האדירות אשר מגיעות מהפשרת שלגי ההימלאיה. רעידות אדמה, שמקורן בחיבורי הלוחות הטקטוניים במקום, יכולות לשמש כמפעיל (טריגר) לגלישת הקרקע.

שאלה מספר 2 – תחבורה

- א. רשת המסילות של הודו עניפה מאוד ומסילותיה הן מהארוכות בעולם. הסיבות לכך הן :
- הודו מדינה ענקית (תת יבשת) והמרחקים בה עצומים.
  - עלויות בניית התשתית לרכבת הן גבוהות אבל מרגע שנבנו – עלויות השימוש השוטף נמוכות ומאפשרות להוביל מטען ונוסעים בכמויות גדולות ובזול יחסית.
  - רשת מסילות הברזל נבנתה לראשונה על ידי הבריטים בתקופה הקולוניאלית.
- ב. השפעות אפשריות של רשת הרכבות על פיתוח הכלכלה במדינה :
- הובלת חומרי גלם אל ומתוך המדינה, גם כשמדובר באזורים מרוחקים.
  - פיתוח אזורים וחיבור מרכז ופריפריה, מתוך מגמה לצמצם את האי שוויון המרחבי.
  - פיתוח תיירות המתבססת על נוסעים המעוניינים לבקר במספר אזורים במדינה.

ג.

1. בגרף מתוארת עליה בכמות הנוסעים בתחבורה אווירית פנים ארצית בהודו. הסיבות לכך הן:

- שיפור במצבם הכלכלי של ההודים. נוצר שם בשנים האחרונות "מעמד ביניים" אמיתי חדש, התפתח מיקור חוץ והייטק בבומבי ובנגלור.
- ירידה במחירי הטיסות עקב כניסת טכנולוגיות חדשות, התרחבות הענף וחברות low-cost.

2. לדעתי הנסיעה בתחבורה אווירית בהודו לא תחליף את הנסיעה ברכבות. הודו מדינה ענקית בגודל אוכלוסייתה וחלקה הארי של האוכלוסיה עני, דבר שיקשה על מעבר לטיסות פנים ארציות.

שאלה מספר 3: אקלים

א. (1) ההבדלים בין מאפייני האקלים בשני הקלימוגרפים הם:

- משרע טמפ': בקלימוגרף הראשון משרע הטמפ' גדול יותר, הטמפ' בחורף נמוכות ובקיץ גבוהות מהקלימוגרף השני.
- כמות הגשם בקלימוגרף השני בחודשי הקיץ גבוהה מאוד יחסית לזו שבקלימוגרף אחד.

(2)

קלימוגרף אחד מייצג את דלהי וקלימוגרף שתיים מייצג את בומביי. בומביי קרובה לים ומקבלת ממנו השפעה ממתנת_לכן משרע הטמפ' נמוך יחסית לדלהי המרוחקת מאוד מהים. זרם מים חם העובר לאורך החוף מגביר את כמות הגשם בבומביי.

ב. תפרוסת המשקעים של דלהי דומה לזו של בומביי בכך שבשתיהן יורדים גשמי מונסון בחודשי הקיץ ואילו בחורף כמות הגשמים מעטה. הגורם לכך הוא האקלים המונסוני על פי מיקומה של הודו בין קווי רוחב לפי קפן כך שבחודשי הקיץ ישנן רוחות חזקות הנושבות מהים ליבשה וגורמות לגשמים רבים.

ג. היתרון האפשרי בגשמי המונסון הוא פיתוח חקלאות הנהנת מכמויות מים גדולות ומטמפ' גבוהות. החיסרון האפשרי הוא היווצרות שיטפונות והצפות גם במרחב העירוני וגם במרחב הכפרי. התחבורה היבשתית כמו כבישים ומסילות ברזל עלולה להינזק. בחודשי החורף מתפתחת מאוד התיירות לאורך החופים.

שאלה מספר 4: כלכלה

א.

- המגמה המסתמנת בחלקו של ענף השירותים בתמ"ג היא עלייה במיוחד החל משנת 2010.
  - המגמה בתעשייה היא עלייה קטנה עד 2010 ואח"כ ירידה קטנה.
  - המגמה המסתמנת בחקלאות: ירידה חזקה.
- ענף השירותים: התפתחות היי טק ומיקור חוץ בבנגלור ובבומביי גררה התפתחות שירותים בתחום הפיננסי, התחבורה והמסחר.
- ירידה בחקלאות: ריבוי טבעי גבוה בכפרים ומצוקת קרקע במדינה ענקית בעלת 1.2 מיליארד תושבים מאיצה תהליך הגירה של צעירים אל העיר.

ב.

מיקור חוץ הוא תהליך שבו עסק או חברה מוציאים חלק מהפעילות שלהם לקבלן פרטי על מנת להתייעל ולחסוך בעלויות כמו שרותי הסעדה, אבטחה, תמיכה טכנית ושרות לקוחות, כפי שקיים בעיר בנגלור בהודו.

מיקור חוץ בהודו בא לידי ביטוי בעלייה בענף השירותים וירידה בחקלאות.

חברות רב לאומיות אמריקאיות כמו מייקרוסופט, IBM, הקימו בבנגלור את שירותי הלקוחות והתמיכה הטכנית, דבר שהביא לעליה ברמת ההשכלה, התפתחות ענף הפיננסי, קניונים והתחבורה. נוצרו מקומות תעסוקה חדשים שמשכו צעירים רבים שעסקו בעבר בחקלאות משום שתנאי השכר טובים יותר.

ג.

בהודו התפתח מיקור חוץ בגלל הסיבות הבאות:

- כוח אדם משכיל ומיומן אך זול יחסית למדינות המפותחות.
- שליטה בשפה האנגלית בגלל המורשת הקולוניאלית הבריטית.
- יוזמה ממשלתית המעודדת חברות רב לאומיות זרות להשקיע בהודו תוך קבלת הטבות ותמריצים.

שאלה מספר 5: דמוגרפיה ורמת פיתוח:

א.

שיעור הפרייון בהודו יורד ותוחלת החיים עולה. הפרייון יורד בגלל עלייה ברמת ההשכלה, הצטרפות נשים למעגל העבודה, חיפוש אחר קריירה מצמצם את שיעור הילודה. המדינה יוזמת תוכניות לפיקוח על הילודה ע"י מתן הטבות ותמריצים כספיים לזוגות שיקטינו את מספר הילדים.

ב. מגמות השינוי הנראות בגרפים יוצרות השפעות רבות :

- עלייה בשיעור המועסקים, גידול באוכלוסיה היצרנית וצמצום אחוז הנתמכים גורם להקטנת ממדי האבטלה והעוני. עלייה ברמת ההכנסה של המשפחות תגרום לרווחה כלכלית.
- התפתחות שירותי הבריאות ובתי החולים, מתן פנסיה לרוב תושבי המדינה שחלקם הגדול עדין עני מאוד.

ג. הודו היא מדינה מתפתחת משום שיחסית למדינות הלא מפותחות שיעור המועסקים בה ומספר שנות הלימוד גבוה. לעומת זאת התל"ג ושיעור העיור בה נמוכים מאלה של המדינות המפותחות.